

آیین‌نامه برگزاری آزمون عملی صلاحیت بالینی ورود به عرصه دانشجویان کارشناسی پرستاری

مقدمه:

پرستاری به عنوان یک رشته علمی و بالینی، تحولی رو به رشد دارد. هدف از برنامه آموزش کارشناسی پرستاری، تربیت دانش‌آموختگانی است که با دریافت آموزش‌های نظری و عملی برنامه‌ریزی شده در طی یک دوره چهار ساله، توانمندی‌های لازم برای انجام مؤثر نقش‌ها و وظایف حرفه‌ای را بدست آورند. رسالت و هدف دانشکده‌های پرستاری آن است که از کسب این توانمندی‌ها توسط دانش‌آموختگان برای ورود به عرصه ارائه خدمات، اطمینان حاصل نمایند.

تحقق این مهم نیازمند آن است که علاوه بر پایش مستمر و زمان بندی شده یادگیری دانشجو در طی دوره تحصیلی، قبل از ورود دانشجو به کارآموزی در عرصه و مقیم شدن در عرصه بالینی، با برگزاری آزمون عملی صلاحیت بالینی، میزان دستیابی دانشجو به حداقل صلاحیت‌های حرفه‌ای، مورد ارزیابی قرار گیرد تا مدت زمان حضور در کارآموزی در عرصه تبدیل به فرصتی برای تکمیل صلاحیت‌های حرفه‌ای از طریق اصلاح نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت دانشجو گردد.

گروه هدف:

دانشجویان کارشناسی پیوسته پرستاری قبل از ورود به کارآموزی در عرصه

زمان برگزاری:

پایان ترم شش و قبل از ورود دانشجو به کارآموزی در عرصه و زمانی که دانشجو تمامی دروس نظری و کارآموزی‌های مربوطه را گذرانده و نمره قبولی کسب نموده باشد، برنامه برگزاری آزمون به شرح زیر خواهد بود:

الف- برگزاری آزمون دوره‌ای (اصلی) دو بار در سال (برای دانشجویان ورودی نیمسال اول هر سال در نیمه دوم تیرماه و برای دانشجویان ورودی نیمسال دوم هر سال در نیمه دوم دی‌ماه).

ب- برگزاری آزمون میان‌دوره‌ای ۲ ماه پس از هر یک از دو آزمون اصلی جهت دانشجویانی که موفق به کسب نمره قبولی در تعدادی یا کل ایستگاه‌های آزمون نشده‌اند (عدم قبولی در ۴ ایستگاه یا بیشتر به معنای عدم قبولی در کل ایستگاه‌ها است).

برگزارکننده: معاونت آموزشی دانشکده‌های پرستاری و مامایی

اهداف برگزاری آزمون صلاحیت ورود به عرصه:

هدف کلی: اطمینان از دستیابی دانشجویان مقطع کارشناسی پیوسته پرستاری به توانمندی‌های مهارتی پایه و تخصصی، آموزشی، ارتباطی، مدیریتی، تفکر انتقادی، حل مسئله و قضاوت بالینی جهت ایفای اثربخش نقش‌ها و وظایف حرفه‌ای.

اهداف جزئی: سنجش میزان دستیابی دانشجویان به توانمندی

(۱) تفکر انتقادی و قضاوت بالینی و تصمیم‌گیری از طریق اجرای فرایند پرستاری

۲) انجام مهارت‌های پایه و تخصصی پرستاری

۳) آموزش بیمار و خانواده

محیط برگزاری:

آزمایشگاه مهارت‌های پایه و بالینی در دانشکده‌های پرستاری و مامایی

شرایط شرکت در آزمون:

- کسب نمره قبولی در کلیه دروس تئوری و کارآموزی‌ها

- کامل بودن لاگ‌بوک با تایید مدیران گروه‌های آموزشی

فرآیند برگزاری آزمون:

۱- در آغاز هر نیمسال کمیته‌های علمی و اجرایی آزمون صلاحیت بالینی تشکیل می‌گردد. ترکیب و تعداد اعضای کمیته علمی توسط دانشکده‌ها تعیین می‌گردد تا آزمون به صورت OSCE برگزار گردد.

۲- **شرح وظایف کمیته علمی:**

- تدوین سناریوهای آموزشی، تدوین فهرست‌های واری و آموزش بیماران

- انتخاب و صدور ابلاغ برای اساتید ممتحن

- برگزاری جلسات هماهنگی اساتید ممتحن یک ماه قبل از زمان برگزاری آزمون

- برگزاری کارگاه یک روزه آشنایی با نحوه برگزاری آزمون صلاحیت بالینی ورود به عرصه برای دانشجویان

۳- **شرح وظایف کمیته اجرایی:**

- آماده‌سازی فهرست نهایی دانشجویان مجاز به شرکت در آزمون عملی صلاحیت بالینی

- آماده‌سازی فضای فیزیکی و محیط آزمون

- آنالیز و اعلام نتایج آزمون حداکثر یک هفته پس از برگزاری آزمون به معاون آموزشی دانشکده

۴- **معیارهای قبولی در آزمون:**

دانشجو باید حداقل ۶۰٪ امتیاز یا نمره ۱۲ از ایستگاه‌های هفت‌گانه را کسب نماید.

در صورت عدم قبولی دانشجو از یک ایستگاه (نمره ۱۰ تا ۱۲) از ۷ ایستگاه به شرط معدل ۱۲ قابل قبول خواهد بود. قاعده فوق در مورد ایستگاه فرایند پرستاری صدق نمی‌کند و دانشجو در صورت عدم قبولی در آزمون ایستگاه فرایند پرستاری، موظف به شرکت در آزمون میان‌دوره برای این ایستگاه خواهد بود

در صورت عدم قبولی دانشجو (نمره کمتر از ۱۲) تا ۳ ایستگاه، دانشجو موظف به شرکت در همان ایستگاه‌ها در آزمون میان‌دوره‌ای خواهد بود. این دانشجو می‌تواند به طور مشروط دوره کارآموزی در

عرصه را شروع و در آزمون میان دوره شرکت نمایند. بدیهی است ادامه کارآموزی در عرصه منوط به کسب نمره قبولی از ایستگاه‌های مربوطه است.

در صورت عدم قبولی دانشجو (نمره کمتر از ۱۲) از ۴ ایستگاه یا بیشتر، دانشجو موظف به شرکت آزمون میان دوره‌ای برای کل ایستگاه‌ها خواهد بود.

هر دانشجو می‌تواند حداکثر ۳ بار در آزمون صلاحیت با شرکت نماید. در صورتی که دانشجو در آزمون سوم نیز موفق به قبولی در آزمون نگردد، می‌تواند برای آخرین فرصت از کمیته منطقه‌ای آموزش استفاده نماید.

۵- ملاحظات اجرایی:

- برای ارزیابی دانشجو در هر ایستگاه، مبتنی بر موضوع مورد آزمون، دو ارزیاب با فهرست واری و یکسان و همزمان دانشجو را ارزیابی خواهند نمود.

- هر ارزیاب کاملاً مستقل از ارزیاب دیگر فهرست واری را تکمیل خواهد کرد.

- میانگین امتیاز دو ارزیاب نتیجه عملکرد دانشجو در ایستگاه را مشخص خواهد نمود.

تبصره: ارزیابی مهارت‌های مدیریتی و ارتباطی در فهرست‌های واری هر یک از ایستگاه‌ها لحاظ گردد.

ایستگاه‌ها:

۱- **فرایند پرستاری:** اخذ شرح حال، معاینه فیزیکی، بررسی آزمایشات پاراکلینیکی، تدوین اهداف مددجو محور و مداخلات پرستاری

ابزار اندازه‌گیری: فهرست واری

روش برگزاری:

الف- استفاده از بیمارنا
ب- اسناد و مدارک پزشکی

ج- استفاده از سناریو (در مواردی مانند بررسی و شناخت کودک و جامعه که امکان استفاده از بیمارنا وجود نداشته باشد)

ایستگاه‌های مهارت‌های پایه و تخصصی پرستاری

۲- ایستگاه مهارت‌های پایه:

کنترل علائم حیاتی، اکسیژن‌درمانی، فیزیوتراپی قفسه سینه، احیای قلبی و ریوی پایه*، وارد کردن لوله معده، گواژ، لاواژ

تبصره: انجام حداقل دو مهارت از بین مهارت‌های بالا الزامی است.

*در صورتی که «مهارت احیای قلبی ریوی» در درس پرستاری فوریت‌ها مورد آزمون قرار نگرفته باشد، یک ایستگاه جداگانه به این مهارت اختصاص داده شود.

ابزار اندازه‌گیری: فهرست واریسی

روش اجرا و ابزار: سناریو همراه با ماکت یا بیمارنما

۳- ایستگاه دارو و مایع درمانی: انواع تزریقات (IV، IM، SC، Id، دارو درمانی خوراکی، تزریقی، چشمی، انفوزیون سرم، ترانسفوزیون خون، نمونه‌گیری خون شریانی، وریدی و TPN) تبصره: انجام حداقل دو مهارت از بین مهارت‌های بالا الزامی است.

ابزار اندازه‌گیری: فهرست واریسی

روش اجرا و ابزار: سناریو همراه با ماکت یا بیمارنما

۴- ایستگاه استریل: پانسمان و بانداز، سونداژ، ساکشن بینی-حلق، مراقبت از استومی‌ها، کوتاه کردن درن پن رز، تخلیه و شارژ درن هموواک، و تراکتوستومی، مراقبت از تراکتوستومی. تبصره: انجام حداقل دو مهارت از بین مهارت‌های بالا الزامی است.

ابزار اندازه‌گیری: فهرست واریسی

روش اجرا و ابزار: سناریو همراه با ماکت یا بیمارنما

۵- ایستگاه مراقبت از مادر و نوزاد: شامل معاینات لئوپولد، کنترل ضربان قلب جنین، مراقبت از مادر و نوزاد پس از زایمان طبیعی، مراقبت از مادر و نوزاد پس از زایمان در مراقبت مادر و نوزاد

ابزار اندازه‌گیری: فهرست واریسی

روش اجرا و ابزار: سناریو همراه با ماکت یا بیمارنما

۶- ایستگاه بهداشت جامعه: موارد ایمن‌سازی (حفظ زنجیره سرد، جداول واکسیناسیون کشوری، آموزش نکات قابل توجه، آماده‌سازی و تزریق واکسن)، مراقبت سلامت گروه‌های مختلف سنی (کودکان شیرخوار، خردسال و نوجوان، جوانان و میانسالان، سالمندان) و ثبت موارد فوق در پرونده سلامت بهداشت جامعه، آموزش مددجو و خانواده، آموزش بیماری‌های مزمن واگیر و غیر واگیر شایع (سل، هپاتیت B، ایدز، دیابت، پرفشاری خون، بیماری قلبی عروقی، سرطان، بیماری‌های مزمن تنفسی، سبک زندگی سالم در تغذیه، فعالیت بدنی و خود مراقبتی)

ابزار اندازه‌گیری: فهرست واریسی

روش اجرا: استفاده از بیمار نما، پرونده مراقبت سلامت

۷- ایستگاه پرستاری کودکان: شامل اقدامات متمرکز بر حیطة کودکان و نوزادان است و شامل تهیه سرم‌ها و الکترولیت‌ها، تزریق داروهای وریدی، گذاشتن لوله معده، کنترل علائم حیاتی، احیا قلبی

ریوی، آسپیراسیون جسم خارجی در کودکان هوشیار و غیر هوشیار گروه‌های سنی مختلف ، کنترل قند خون

ابزار اندازه‌گیری: فهرست واریسی

روش اجرا: استفاده از سناریو و شبیه‌سازی شرایط محیط بالینی